

Два інженерні кадри

Газета видається з лютого 1981 року.

ЩОТИЖНЕВА ГАЗЕТА КОЛЕКТИВУ ВІННИЦЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ

№ 3 (459)

П'ятниця, 24 січня 1992 року.

Виходить раз на тиждень

Ціна 2 коп.

ДВА ПОРТРЕТИ З МОТУЗКОЮ

НЕ звично, і не зовсім зручно бачити портрет вождя не на фасадах адміністративних офісів, не над натовпами усміхнених «будівників комунізму», а в такому ось не презентабельному вигляді, серед господарського мотлоху і начиння. Все? Епоха Леніна закінчилась?

Ніби-то справді так. Вже він і не наймудріший, і не найгеніальніший. З'ясовується, що був лише локим тактиком, бо жодне з його стратегічних передбачень не здійснилось... І вже на долю цієї дівчини з фотографії не матиме ніякого впливу, вже не доведеться їй зубрити через силу складні премудрості його багатотомників?

На всі ці запитання можна відповісти ствердно, але фотокореспондент назвав свій знімок «Два портрети з мотузкою». Ота мотузка між дівчиною і портретом вождя відіграє роль ідеологічного символу. Не тільки дівчина, а всі ми, колишні промадяни Союзу РСР, міцно прив'язані нині до Леніна і того, що він створив на нашу голову. Нема давно і його самого, і його дітища — СРСР, нема вже й романтичної лжеідеї про світле, майбутнє, яке утверджувалося морем крові і несправедливості, перетворюючись в планетарне пугало, імперію зла. Це, зло, на жаль, живе і досі, бо в нього дуже багато відданих, вихованих сімдесятьма роками п'їями, опричників.

Може найвиразніше це бачиться сьогодні, коли благодотвірні хвилі демократії силкуються вимити з нашої свідомості осоружну ідеологію більшовизму. Досить проаналізувати з цих позицій становлення незалежної України.

Перед усім світом заявлено про створення п'ятнадцяти суверенних держав. Але в створеному Ленініні Союзі згвше велось так, що говорили одне, а робили інше, тобто, гуманістичні заявки — для про-

паганди, брехня і насильство — для діла. Іншими словами, старе ідеологічне мотузкозав'язування нині — не в схо-вищах і запасниках музеїв та архівів, а в роботі. Та ще й які!

Зверніть увагу, що сьогодні пишуть про Україну вчорашні рупори московської демократії «Известия» і «Комсомольська правда». З яким шаленством накинулись вони на кожен крок молоді держави, як намагаються зберегти імперію зла, про-не якої ще вчора ніби-то самі воювали.

Ленін зробив Україну регіоном безправ'я і викачки зерна та м'яса з перших днів радянської влади. Згадайте хоча б Брестський мир 1918 року. Щоб зберегти більшовизм, він без роздумів оддав страждений народ і його землю німецьким окупантам. Розпорядився нашою долею на правах старшого брата-великороса.

Вже тоді стало ясно, що бідному українському народові готується режим безправної колонії. Так воно було, так воно є, так і робиться, щоб нічого не змінилось.

Підписали новий Брестський мир з хорошими обіцянками дружби, братерства, рівноправності. Втім, і пекло, говориться, добримі намірами вимощене. Та як тільки дійшло до діла, до утвердження державності, старший брат знову почав тупати ногами і, показуючи кулака, без натяків дає зрозуміти: «Делай, как я».

Думала Україна розпочати економічну реформу з 1 квітня 1992-го року, а старший брат, який утримує друкарського верстата з прошеї, підняв собі зарплату, набив «дерев'яними» російські калитки і кинувся скуповувати на Україні все, що було можна. Ніхто з них тоді не волав, що це велика біда для братів-малоросів, а от коли вони, щоб врятуватись, запровадили ба-

гаторазові купони, знявся гвалт: «Караул! Порушення угод. Хочуть заповонити Роско паперовими грішми!».

Отже, винні українці.

Почали війська приймати присягу на вірність новій державі. Група узбеків, згідно домовленості, їде дослужувати у свій Ташкент. В Москві при пересадці з потяга на потяг чи з літака на літак, їх запиняють і кажуть, що дослужувати будуть у Санкт-Петербурзі. Солдати, за нішніми традиціями, одразу — голодовку!

Центральне телебачення вмиє організувати репортаж: «Дивіться, люди, які ці українці брехуни. Ска-зали солдатам, що будуть служити дома, а треба їхати в Пітер. І ні слова про те, що це їх туди «перезадресує» маршал Шапошников. Отже, чисто по-братськи, сам Гебельс потирає би руки від такої винахідливості московських словоблудів».

Героєм центральної преси став адмірал Касатонов після того, як відмовився виконувати вказівки українського Президента, хоча служив в Севастополі. Герої — і генерали та полковники, які скликали в Москві офіцерські збори і з піною на вустах волали, що не допустять створення армії суверенних держав. Москва сердечно співчуває бідним генералам, які плачуть за Союзом РСР і переконують, що до нещасних треба прислухатись — не можна ж розволонти армію по національних квартирах. Отже, Україно, не думай вивертатись з любих обіймів Москви, бо тоді вона за генералів не відповідає, армія в їхніх руках, а це страшно.

Тільки ж чому оте страхопуддя одержало дозвіл зібратись в кремлівсько-зоряній, яка їх так боїться, а не в центрі СНД — Минську?

Може тому, що у Минську вони говорили б на півголосу тихше, адже він, хоч і обраний столицею співдружності, не чує за собою права диктувати волю іншим суверенним державам.

ВЖЕ давно йдуть розмови про музей історії Інституту. Справді, хоч дата його створення не така вже й давня — два з лишнім десятиліттям років — вони увібрали в себе стільки подій, що їх вистачило б для написання книги. Але поки її лиш планують писати, молоді люди, котрі приходять до нас, виявляють цілком зрозумілий інтерес до того які найвизначніші віхи становлення і розвитку вузу. І тут ми можемо сміливо адресувати зацікавлених до людини, яка все знає, бо вона стояла біля витоків, біля колиски народження ВПІ. Ця людина — доцент кафедри хімії Галина Павлівна Котлярова, якій нині виповнюється 60 років.

...У кабінеті, кудия зє-вітав, бажаючи зустрітись з нею, все говорить про те, що повновладним господарем тут — тільки хімія. Штативи з колбами, пузирчики з найрізноманітнішими рідинами, таблиці з формулами — на кожному столі, на стінах. Серед цього розмаїття ледь помітив жінку, що схилилась над папергами.

Акуратна зачіска, швидка реакція рухів і променистий погляд очей аж ніяк не свідчили, що це та жінка, про вік якої не прийнято говорити. Можливо умови життя так відшліфували людину, коли і в шістдесят, і в сімдесят вона залишається молодішою і тілом, і душою. А може справді діють сили невідомі, потойбічні, а роки ніякого впливу не мають на життя.

Що до Галини Павлівни, то мені здається, що її ангелом-хранителем стало загартування життєвими випробуваннями, адже змолоду пройшла, як кажуть, і Рим, і Крим, і мідні труби. Згінчивши Ленінградський технологічний інститут імені Ленради молода дівчина відразу потрапила в неординарну ситуацію — стала дружиною офіцера.

А у військових відомо, яка доля: сьогодні тут — завтра там. І стала Галина мандрівницею — кочівником без постійного місця проживання, без двора і кола, позбавлена іноді елементарних побутових умов. Скуштувала і степових спек, і бур, і лютих сибірських морозів. Нарешті, десь за Волгою, в Куйбишевській області вони зупинились на якийсь тривалий час. І Галина Павлівна отримала можливість подумати про роботу. Але яку? Було б тут місто — знайшлась би справа для хіміка з вищою освітою. Але на десятки кілометрів довкіл — одні села і хутори.

І тут визріло рішення стати сільською вчителькою — хімічкою. Тим більш, що змалку виявила хист до виховної роботи — була ланковою, піонервожатою, любила малечу. Навіть подруги говорили: «У тебе на лобі написано, що будеш класною дамою».

Отже, так і сталося. Але як це не просто виявилось — щоранку відправлялись в те село на роботу. Особливо взимку, пішки міряючи кілометри засніженого степу у сліпу хуртовину, бурю чи дзвінкий хрещеньський мороз. Згадуючи про ті дні, Лариса Павлівна весело сміється:

ВІТАЮЧИ З ЮВІЛЕЄМ

Біля витоків

— вся ооморожена — руки, ноги. А одного разу дісталось і вухам — вони розпухли, стали довгими, як у зайця...

Потім доля посміхнулась — переїхала з чоловіком до Києва.

— Не знаю, як для кого, а для мене з Україною пов'язані найсвітліші сторінки життя, — каже Галина Павлівна. — Тут, у Київському академічному інституті фізичної хімії, поступила в аспірантуру, захистила кандидатську дисертацію і включилась у наукову діяльність.

Там могла б і далі рости професійно, упорядкувати своє особисте життя, але долі потрібно було знову вчинити цій жінці екзамени на витривалість, подолання труднощів — у 1969 році подружжя переїхало у Вінницю, де знову доводиться шукати роботу.

На щастя, у місті почав створюватись загально-технічний факультет Київського технологічного інституту харчової промисловості і Галину Павлівну прийняли лаборанткою.

Не могла вона тоді претендувати на більшу посаду, яка відповідала б її званню, бо всього їх було в цьому новоствореному університеті три десятки працівників, а старшим був тільки один фахівець — Роман Юрійович Кігель — ініціатор і творець факультету.

Не знала і не могла вона знати, що тут в маленькому будиночку біля залізничної станції почнеться її

друга молодість і все ніби повториться спочатку — житлові проблеми і нестатки, перші звернення і нові відкриття. А головне — відчуття своєї необхідності.

У пам'яті не стерлися навіть дрібниці: виразно бачить отой пристанційний тісний будиночок, в якому ніде було навіть присісти працівникам. Потім їм здали в оренду приміщення в СШ № 15, але лекції доводилось читати в коридорі, під кабінети використовувати туалети.

Нарешті розмістилися в будинку колишнього раднар-госпу, де й почалася біографія вже нинішнього політехнічного інституту. А разом з ним і нова сторінка її життя, наукової і викладацької діяльності, за роки яких пройшла шлях від лаборантки, асистента, старшого викладача до завідувачого кафедрою і навіть заступника декана факультету.

Не так давно вийшла на пенсію, але не вийшла з інституту, продовжуючи читати лекції студентам, виступати в наукових виданнях і періодичній пресі.

А бажаючи слухати, читати доцента, кандидата наук Котлярову чимало, бо «свою» хімію Галина Павлівна подає, так би мовити, не блюдецьку з золотого каймою. В її розповідях про хімічні елементи і сполуки, складні реакції, про хімічне виробництво присутня не тільки сама хімія, а й історія, навіть соціологія і художня література. Тому її колишні численні учні, такі, приміром, як декан машинобудівного факультету Віктор Борисович Петров, голова Спеціалізованої Ради Сергій Васильович Юхимчук, доцент Георгій Антонович Рудомін та багато інших, говорять про викладача Галину Павлівну Котлярову, називають її романтиком в хімії.

В сімейному житті вона може служити взірцем. Разом з чоловіком Петром Михайловичем, до речі, теж працівником нашого інституту (інженер кафедри технології машинобудування) створила дружню сім'ю — двоє дітей, четверо онуків. І на все знаходить час: підготувати змістовну лекцію, написати статтю в газету, зацікавлено поговорити в родинному колі.

А про кулінарні здібності годі й говорити: хто ж краще знається в тонкощах цієї справи, ніж фахівець хімії?

І всі на кафедрі, в інституті щиро і щиро вітають цю жінку, ветерана нашого вузу з шістдесятирічним ювілеєм, бажають міцного здоров'я, щасливого довголіття. До цих побажань приєднується і редакція інститутської багатотиражки.

Л. ЛЕОНІДОВ.

КРИЗОВІ ДОПІНГИ

НА ТЕМИ ДНЯ

Чи може миршава дворянка на рівних змагатися в бігу з стрімким гончаком? Звісно, ні. Так само, як наша нинішня зарплата в порівнянні з стрибачими цінами. Схоже, що тим, хто дає старт цим «бігунам», байдуже, хто і як фінішуватиме, хто протягне ноги на півдистанції, а хто від такого розбігу вже ніколи й не зупиниться. Але послухаєш «спеціалістів» по голодомору — то все гаразд, знесиленим дається допінг — так званий, коефіцієнт для «підтримки штатів». Приміром, наприкінці минулого року, коли зарплата вже дихала на ладан і ціни готові були справляти по ній панахиду, «хворий» зробили вливанням коефіцієнтом 2,31. Але водночас лідируючі ціни стрибнули ще далі, аж у 5—10 разів.

«Без паніки, — заспокоїли нас «тренери-оптимісти», — ось вам новий допінг-коефіцієнт 2,16. Прийміть і шкандибайте далі...».

Тож цікаво буде знати, які після цього нового вливання стануться зміни в нашому бюджеті?

Насамперед — про мінімальну зарплату. Вона зросла від 185 до 400 карбованців. Для професорсько-викладацького складу, працівників, які фінансуються з бюджету, зарплата має такий вигляд:

старі оклади	1480	3195
нові оклади	1360	2935
(в карбованцях)	1015	2190
зв. кафедрами	900	1945
дтн	600	1295
професори дтн		
доценти		
ст. викладачі		
асистенти		

бібліотекар	580	1250
кат.		
бібліотекар	510	1100
2 кат.		
бібліотекар б/к	460	995
інженер 1 кат.	485	1050
ст. лаборанти	460	995
лаборанти	345	745
прибиральниці	230	495

Отже, тепер зарплата нараховується за коефіцієнтом 2,16, але з вирахуванням величини індексації за грудень 1991 р.

Стипендія студентам така:

тим, хто вчиться успішно — 400 крб.

на «4» і «5» — 440 «—»

на одні п'ятірки — 495 «—»

Можна собі уявити, з яким напруженням і навантаженням доводиться нині працювати нашим фінансистам, щоб «переверити» усі ці індексації і коефіцієнти-зації!

Ну, а тепер ще одна цікавинка. Стало відомо, якою є заробітна плата народних депутатів України, котрі працюють в парламентських комісіях. Рядовий депутат отримує 14 мінімальних окладів, тобто, 185х14, секретарі комісій — по 15 окладів, голови підкомісій — по 16, заступники голів комісій — по 17, голови комісій — по 18, заступники голови Верховної Ради — по 19, голова Верховної Ради — 20. Невідомо поки, що, чи буде дотримано цих же коефіцієнтів і нині, при мінімальній платні в 400 крб. Але треба сподіватися, що дорожчі наші обранці, як уже повелося, про себе не забудуть.

РІЗДВ'ЯНІ ГОСТІ

В попередньому номері багатотиражки повідомлялося про візит до нашого Інституту під час різдв'яних свят етнографічного ансамблю з Дрогобича. Кореспондент газети Степан Лісовий, який побував на концерті в художньо-культурному центрі, розповідає:

...На імprovізованій сцені гості розпочали інсценізоване дійство різдв'яною вечерею у великій сільській родині. Все виконувалося мило і злагоджено, даючи привід думати, що там, у западєнцях, добре зберігаються традиції, котрі ми майже повністю забули.

Потім, після сцени родинної ідилії, організувався зведений хор і зазвучали українські різдв'яні пісні. Повітря в залі стало від співу тремтіти, густішати, заповнювати легені і груди й вони мимохіть почали бриніти цією мелодією.

Щось далеке, до болю знайоме, підступило до горла, і волога поволока затуманила очі.

Докладаю зусиль, щоб студенти не побачили моїх, по-дитячому щирих сліз. У скронях запльсувала кров — йде прискорена перемотка плівки прожитого часу в зворотній бік. Згадуються батьки: це вони уміли так співати, це вони вчили нас через призму таких обрядів пізнавати багатограння світу.

Колісь я мав себе за начитаного розумника і не сприйняв від батьків цього чарівного добра. То ж і сутужно тепер на серці.

Віра?.. Надія?.. Любов?..

Знаю одне: ще довго будемо бігти за дешевою (пробачте, наразі, за таку прозу) вареною ковбасою і турецькими штенцями, не помічаючи над собою зоряного неба, лиш відчувачи лікті тих, що біжать поряд.

Сподіваюсь, що невпинний, неблаганний час не розтопче мудрої краси, а примножить її на терені молоді оновленої держави на гордість усім нам і діти наші стократ надолужать те, що ми губили бездумно.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ

Першкурник інженерно-будівельного факультету приніс до редакції кілька літературних мініатюр, назвавши їх оповіданнями. З погляду традиційної літератури на оповідання вони «не тягнуть». Проте в них дуже виразно пробиваються суворі інтонації нашого сьогодення. І хоч не все у цих мініатюрах розуміємо, вирішили їх надрукувати такими, якими вони вийшли з-під пера автора. Можливо, студент подивиться на них іншими очима і оцінить їх по-своєму.

Автор свого прізвиська назвати не хоче, і виступає під псевдонімом Т. Сергеев.

ПУСТОТА

Пыль. Грязь. Люди. события, рукопожатия политиков, больших и маленьких. Рождение ребенка, радость на лицах. Солдаты, краски, крики, взрывы, трупы, разрушенные города и дома. Поющие люди, размахивающие в такт зажигалками, бутылки, летящие в солдат.

Хмурые лица, очереди, плевков на тротуаре, старые объявления.

Лязг гусениц, бронелисты, видео. Театр. Люди, солдаты, люди — солдаты, солдаты — люди.

Порванные портреты, плакаты, мечты, жизни. Гробы, землетрясения, плач, гнев. Письма.

Книги, нравовучения, инструкции, бред сна. Флаги,

подсыхающее белье, балконы, курилки, туалеты, люди. Земля, Галактика, Вселенная.

ОБ АМЕРИКАНЦАХ

Американцы. Это люди. Причем очень привередливые, в Европе развращены не дали, и вот... получился мозг планеты, согласен, не много дауноподобный, но чего не сделаешь для развлечения людей. А вообще — скажу, ни уму, ни сердцу. И не то, что у нас, на одной шестой части суши...

Я И ДОРОГА, УХОДЯЩАЯ ЗА ГОРИЗОНТ

Жарко. Только — поле, дорога и я. От дороги — теплый поток. Из-за этого впереди ни черта не разобратишь. Ноги разбиты, на поясе плещется фляга воды. Дорога разная: то грязь, то проселочная, а иногда, как асфальтированная трасса. Сверху, навверное, смотрятся, как кровавые пятна, только что пролитые или давно засохшие.

Богу хорошо — он сможет это увидеть, а мне некогда, хоть и я могу немного летать.

Дорога. Пыль скрипит на зубах, поднимаясь от дороги, и хочется куда-нибудь сплюнуть, но нельзя — придется глотать.

Камни, земля, асфальт. Люди у дороги. Родные и нет. Смотрят. Скелеты — смотрят. Животные — смотрят. Надо идти, еще много чего будет. Жарко.

ОГОЛОШЕННЯ

В зв'язку з меншим надходженням книг до бібліотеки, перегляди нової літератури будуть проводитись раз на місяць у четвер і п'ятницю другого тижня.

КАРАУЛ! МОЖЕМО ЗГОРІТИ...

Безпека праці — це те поле нашого повсякдення, на якому всім хочеться збирати хороші врожаї, але не всім хочеться сіяти. Іншими словами: один з плугом, а семеро з лопатками. Ну, і наслідки відповідні.

Скажімо, в 90-му році мали по Інституту шість виробничих травм, в тому числі 3 на «Модулі», в 91-му — в Інституті — 2, на «Модулі» — 4. Позаторік зібрали «врожай» з 11 нещасних побутових випадків, а торік їх було вже аж 34 (на «Модулі» — 11). Дорогою на роботу 11 чоловік травмовані в 90-му році, 19 — в 91-му.

В результаті, збитки за втратою працездатності у 1990 р. склали 19200 людиноднів, в т. ч. на «Модулі» п'ять тисяч у 91-му — 14400 («Модуль» — 2500). Невеличкий «Модуль», на якому працюють найбільше людей з вищою освітою, ніби мала дитина, не вміє триматися на ногах, лізе до кожної відкритої розетки, не знає, що шийо треба замотувати шарфом і дає вдвічі більше травм, ніж весь Інститут разом узятий.

Схоже на те, що ловити гав для інженерів стає мов-

би своєрідним хобі. Досить сказати, що за кількістю трудових втрат «приклад» «Модуля» наслідує в Інституті науково-дослідна частина — 3249 людиноднів у минулому році. Втім, списком цих «досягнень» може похвалитися кожен підрозділ, але серед факультетів перше місце займає машинобудівний — 1238 людиноднів. Найменші збитки на радіотехнічному факультеті — 271 людиноднина, але це виняток, а не правило.

Які ж причини?

Їх більше, ніж достатньо. Мало того, що самі не бережемося, то ще й не виконується цілий ряд заходів поліпшення умов і охорони праці, передбачених трудовою угодою. Наприклад, не обладнані установки кондиціонування повітря в учбових лабораторіях і аудиторіях, на ряді об'єктів нема вентиляції (техбібліотека, кафедри хімії, ЕПМ і СГ, лабораторія «Квантрон»), не укомплектовані настільні лампи на робочих столах багатьох служб, не замінюються згорілі лампочки. І не тому, що цю роботу хтось не хоче зробити, а з-за відсутності, як то мо-

вись, комплектуючих. Збідніли наші запаси, а поповнювати нема звідки.

Але є й таке, що можна було зробити, а воно не зроблене. Приміром, ремонт даху над приміщенням кафедри АСУ — він тече і тече. І ще одне, дуже важливе: не ведеться регулярний, згідно правил і норм, адміністративно-громадський контроль охорони праці (деканами — раз на квартал, завкафедрями — раз на місяць, завлабораторіями — раз на тиждень).

Серйозну тривогу викликає стан техніки безпеки, санітарії і протипожежної безпеки в студентських гуртожитках і особливо в четвертому і п'ятому, де господарюють будівельники і радіотехніки. «Хвороба» давня, панкували не раз, але все без результату. І досі в четвертому гуртожитку кухні з другого по дев'ятий поверх не обладнані столами для електроплит, значна частина розподільчих коробок відкрита, дріоти обірвані, розетки розукомплектовані (з 14 збереглося 6). В багатьох кімнатах викають одночасно електроплити, телевізори, магнітофони, холодильники, від чого перевантажуються

і дроти, і щитки, і розетки. В душових і туалетах освітлення незагерметизоване, розукомплектоване третина пожежних шаф, всі виходи на дах відкриті.

Аналогічні порушення і в п'ятому гуртожитку. Скажімо, в кімнаті № 910 постійно підключаються до мережі 7 електроприладів, в кімнаті № 706 — 4, нема освітлення на сходових майданчиках і кухнях, пожежні ящики поламани, багато кімнат в антисанітарному стані, цілими днями горить світло. За таких порядків недалеко до того, щоб гуртожиток спалити взагалі.

Ось такі у нас діла. Техніку безпеки не тільки створюють, її треба ще й дотримуватись. І всім без винятку.

Ось-ось доведеться підписувати з адміністрацією нову трудову угоду про охорону праці, а основа для цього, як бачимо, не дуже сприятлива. Розумію, що ця стаття не зробить погоди, не підніме стрілку з «хмарно» на «ясно», та все одно хочеться, щоб усі ми зрозуміли, що техніка безпеки, зрештою, залежить не тільки від керівництва вузу і профспілок, а, значною мірою, від кожного з нас особисто.

В. КОМПАНЕЦЬ,
нач. відділу охорони праці та техніки безпеки ВПІ.